

Downloaded via the EU tax law app / web

62015CJ0269

WYROK TRYBUNA?U (dziesi?ta izba)

z dnia 26 pa?dziernika 2016 r. (*1)

„Odes?anie prejudycjalne — Zabezpieczenie spo?eczne — Rozporz?dzenie (EWG) nr 1408/71 — Artyku? 4 — Przedmiotowy zakres stosowania — Potr?cenia z emerytur ustawowych, a tak?e z jakiegokolwiek innego przysporzenia dodatkowego — Artyku? 13 — Okre?lenie w?a?ciwego ustawodawstwa — Zamieszkanie w innym pa?stwie cz?onkowskim”

W sprawie C?269/15

maj?cej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, z?o?ony przez Hof van Cassatie (s?d kasacyjny, Belgia) postanowieniem z dnia 18 maja 2015 r., które wp?yn??o do Trybuna?u w dniu 8 czerwca 2015 r., w post?powaniu:

Rijksdienst voor Pensioenen

przeciwko

Willemowi Hoogstadowi,

przy udziale:

Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering,

TRYBUNA? (dziesi?ta izba),

w sk?adzie: A. Borg Barthet, pe?ni?cy obowi?zki prezesa izby, E. Levits i F. Biltgen (sprawozdawca), s?dziowie,

rzecznik generalny: E. Sharpston,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzgl?dniaj?c pisemny etap post?powania,

rozwa?ywszy uwagi przedstawione:

—

w imieniu rz?du belgijskiego przez M. Jacobs oraz L. Van den Broeck, dzia?aj?ce w charakterze pe?nomocników, wspierane przez N. Bonbleda oraz A. Percy, advocaten,

—

w imieniu Komisji Europejskiej przez G. Wilsa oraz D. Martina, dzia?aj?cych w charakterze pe?nomocników,

podj?wszy, po wys?uchaniu rzecznika generalnego, decyzj? o rozstrzygni?ciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 13 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, zmienionego i uaktualnionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r. (Dz.U. 1997, L 28, s. 1 – wyd. spec. w j.ż. polskim, rozdz. 5, t. 3, s. 3), zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1606/98 z dnia 29 czerwca 1998 r. (Dz.U. 1998, L 209, s. 1 – wyd. spec. w j.ż. polskim, rozdz. 5, t. 3, s. 308) (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1408/71”).

2

Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy Rijksdienst voor Pensioenen (państwowym urzędem ds. emerytur, zwanym dalej „PUE”) a Willemem Hoogstadem dotyczącego potrzeb dokonanych z kapitału emerytur dodatkowych, wypłaconych W. Hoogstadowi w lutym 2008 r.

Ramy prawne

Prawo Unii

3

Zgodnie z art. 1 rozporządzenia nr 1408/71:

„[...]”

j)

określenie »ustawodawstwo« oznacza w odniesieniu do każdego państwa członkowskiego ustawy, rozporządzenia i inne przepisy oraz wszelkie obowiązujące lub przyszłe środki wykonawcze, odnoszące się do działań i systemów zabezpieczenia społecznego określonych w art. 4 ust. 1 i 2 lub do specjalnych świadczeń o charakterze nieskądowym, określonych w art. 4 ust. 2a.

Określenie to nie obejmuje postanowień obowiązujących lub przyszłych umów, niezależnie od tego, czy wadze nadadzą im charakter obligatoryjny lub czy rozszerzą ich zakres. Jednakże w przypadku takich postanowień:

(i)

służących wprowadzeniu w życie ubezpieczenia obywatelskiego, wynikającego z przepisów ustawowych i wykonawczych, określonych w akapicie poprzednim;

lub

(ii)

ustanawiających system zarządzany przez tę samą instytucję, która kieruje systemem ustanowionym na podstawie przepisów ustawowych i wykonawczych, określonych w akapicie

poprzednim,

to ograniczenie może w każdej chwili być zniesione w drodze oświadczenia zwołanego przez zainteresowane państwo członkowskie, w którym wymienione zostaną systemy tego rodzaju, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie. Oświadczenie to jest notyfikowane i publikowane zgodnie z przepisami art. 97.

[...]”.

4

Artykuł 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1408/71 stanowi:

„[R]ozporządzenie [to] stosuje się do wszystkich ustawodawstw odnoszących się do działań zabezpieczenia społecznego, które dotyczą:

a)

świadczeń w razie choroby i macierzyństwa;

b)

świadczeń z tytułu inwalidztwa, w tym z świadczeniami społecznymi zachowaniu albo zniżeniu zdolności do zarobkowania;

c)

emerytur;

d)

świadczeń dla osób pozostałych przy życiu;

e)

świadczeń z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej;

f)

świadczeń z tytułu śmierci;

g)

zasiłków dla bezrobotnych;

h)

świadczeń rodzinnych”.

5

Artykuł 13 wspomnianego rozporządzenia ma następujące brzmienie:

„1. Z zastrzeżeniem art. 14c i 14f osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego. Ustawodawstwo określa się zgodnie z przepisami niniejszego tytułu.

2. Z zastrzeżeniem przepisów art. 14–17:

[...]

f)

osoba, która przestaje podlegać ustawodawstwu państwa członkowskiego, a nie podlega ustawodawstwu innego państwa członkowskiego zgodnie z jedną z zasad ustanowionych w akapitach poprzednich lub zgodnie z jednym z wyjątków lub przepisów szczególnych, określonych w art. 14–17, podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, na którego terytorium zamieszkuje, wyjątkowo zgodnie [z] przepisami tego ustawodawstwa”.

6

Artykuł 33 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi:

„Instytucja państwa członkowskiego zobowiązana do wypłacania emerytury lub renty, która stosuje ustawodawstwo przewidujące potrącanie składek od emerytów lub rencistów, z tytułu świadczeń rzeczowych, uprawniona jest do dokonywania tych potrąceń, których wysokość ustalana jest zgodnie z wymienionym ustawodawstwem, z emerytury lub renty należącej od niej, o ile świadczenia udzielane zgodnie z art. 27–29 i 31–32 obciążają instytucję wymienionego państwa członkowskiego”.

Prawo belgijskie

7

Zgodnie z art. 191 akapit pierwszy pkt 7 wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gecoördineerd op 14 juli 1994 (skonsolidowanej ustawy z dnia 14 lipca 1994 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego i odszkodowawczego, Belgisch Staatsblad z dnia 27 sierpnia 1994 r., s. 21524, zwanej dalej „ustawą skonsolidowaną z dnia 14 lipca 1994 r.”), w wersji mającej zastosowanie do okoliczności faktycznych rozpatrywanych w postępowaniu głównym:

„[Potrącenie w wysokości 3,55%] jest dokonywane z ustawowych emerytur z tytułu wieku, stanu spoczynku, stażu pracy lub śmierci osób bliskich, z każdego podobnego przysporzenia wypłaconego w zamian za taką emeryturę oraz z każdego przysporzenia uzupełniającego emeryturę, również wówczas, gdy jeszcze nie została ona nabyta ani przyznana, bądź na podstawie przepisów ustawowych, wykonawczych lub innych, bądź na podstawie postanowień umowy o pracę, regulaminu przedsiębiorstwa lub zbiorowego układu pracy, względnie układu sektorowego. Potrącenie to jest także dokonywane z przysporzenia wypłaconego w zamian za emeryturę lub uzupełniającego emeryturę, przyznanego osobie prowadzącej działalność na własny rachunek na podstawie zbiorowego zobowiązania lub indywidualnej promisy wypłaty emerytury, złożonych przez przedsiębiorstwo”.

8

Zgodnie z art. 3a koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 191, eerste lid 1, 7°, van de wet betreffende de de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen,

gecoördineerd op 14 juli 1994 (rozporządzenia królewskiego w sprawie wykonania art. 191 akapit pierwszy pkt 7 ustawy w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego i odszkodowawczego, skonsolidowanej w dniu 14 lipca 1994 r.) z dnia 15 września 1980 r. (Belgisch Staatsblad z dnia 23 września 1980 r., s. 10869), w wersji mającej zastosowanie do okoliczności faktycznych rozpatrywanych w postępowaniu górnym:

„Oszacowanie miesięcznych kwot, o którym mowa w art. 2 § 1, zostaje dokonane najwcześniej po zakończeniu roku kalendarzowego, w trakcie którego emerytury i przysporzenia dodatkowe zostały wypłacone. Jednakże oszacowanie w kwotach miesięcznych przysporzeń przyznanych jednorazowo osobom, które nie są jeszcze emerytami, odnosi się także do lat późniejszych, pozostałych jeszcze do momentu osiągnięcia przez beneficjentów tych przysporzeń normalnego wieku emerytalnego. Ewentualne saldo może być zwrócone dopiero po stwierdzeniu przez [PUE], że skumulowana kwota brutto emerytur i przysporzeń dodatkowych jest niższa od dolnej granicy”.

9

Zgodnie z art. 68 ust. 1 wet houdende sociale bepalingen (ustawy w sprawie zabezpieczenia społecznego) z dnia 30 marca 1994 r. (Belgisch Staatsblad z dnia 31 marca 1994 r., s. 8866, zwanej dalej „ustawą z dnia 30 marca 1994 r.”) należy rozumieć:

„[...]”

c)

przez »przysporzenie dodatkowe« każde przysporzenie, które ma na celu uzupełnienie emerytury, o której mowa w lit. a) lub b), nawet jeżeli nie została ona jeszcze nabyta i przyznana bądź na podstawie przepisów ustawowych, wykonawczych lub innych, bądź na podstawie postanowień umowy o pracę, regulaminu przedsiębiorstwa lub zbiorowego układu pracy, względnie układu sektorowego, niezależnie od tego, czy chodzi o przysporzenie okresowe czy też przysporzenie przyznane w formie kapitału.

Za przysporzenia dodatkowe w rozumieniu lit. c) uznaje się również:

renty określone w lit. a) pkt 1, płatne w formie kapitału;

każde przysporzenie płatne osobie, niezależnie od jej statusu, w wykonaniu indywidualnej promisy wypłaty emerytury [...]”.

10

Zgodnie z art. 68 ust. 5 akapity drugi i piąty ustawy z dnia 30 marca 1994 r.:

„Belgijski podmiot bądźcy dźnikiem przysporzenia dodatkowego płatnego po dniu 31 grudnia 1996 r. w formie kapitału, którego wysokość brutto przekracza 2478,94 EUR, dokonuje z urzędu w trakcie tej płatności potrącenia w wysokości 2% kwoty brutto kapitału.

[...]”

Jeżeli w trakcie pierwszej płatności ostatecznej kwoty emerytury ustawowej, która następuje po wypłacie kapitału, procent potrącenia, jakiego należy dokonać na podstawie § 2, okazuje się niższy od procentu potrącenia dokonanego od kapitału, [PUE] zwraca beneficjentowi sumę równą różnicy pomiędzy, z jednej strony, kwotą potrącenia, które zostało dokonane od kapitału, a z drugiej strony, kwoty uzyskanej poprzez pomnożenie tego kapitału przez procent potrącenia, jakiego należy dokonać na podstawie § 2. Jeżeli zwrotu dokonuje się ponad sześć miesięcy po

dniu pierwszej wypłaty ostatecznej kwoty emerytury ustawowej, [PUE] z mocy prawa jest zobowiązany do wypłaty na rzecz beneficjenta odsetek za zwłokę od zwróconej kwoty. Odsetki te, których stopa wynosi 4,75% rocznie, są naliczane od pierwszego dnia po upływie sześciomiesięcznego terminu. Król może dostosować stopę tych odsetek za zwłokę”.

Spór w postępowaniu głównym i pytanie prejudycjalne

11

W. Hoogstad, obywatel niderlandzki, w okresie od dnia 1 listopada 1996 r. do dnia 31 grudnia 2004 r. był zatrudniony przez pracodawcę belgijskiego, który przyznał mu dwie emerytury dodatkowe. Po zakończeniu swej kariery zawodowej, w 2007 r. W. Hoogstad osiedlił się w Irlandii wraz ze swoją małżonką, obywatelką tego państwa czonkowskiego.

12

Kiedy – w lutym 2008 r. – W. Hoogstad ukończył 60 lat, został mu wypłacony kapitał od tych dwóch emerytur dodatkowych.

13

W Belgii rozpatrywany kapitał był przedmiotem dwóch potrąceń. Pierwsze potrącenie w wysokości 3,55% zostało dokonane na podstawie art. 191 akapit pierwszy pkt 7 ustawy skonsolidowanej z dnia 14 lipca 1994 r. na rzecz Institut national d'assurance maladie invalidité (krajowego instytutu ds. ubezpieczeń zdrowotnych i inwalidztwa), który zajmuje się podziałem wpływów pomiędzy organy odpowiedzialne w ramach systemu ubezpieczeń zdrowotnych. Drugie potrącenie w wysokości 2% zostało przyznane na rzecz PUE na podstawie art. 68 ustawy z dnia 30 marca 1994 r. w celu wzmocnienia solidarności pomiędzy poszczególnymi kategoriami emerytów (składka solidarnościowa), a ostatecznie w celu wprowadzenia selektywnego dostosowania na rzecz najniższych emerytur.

14

Pismem wszczynającym postępowanie w sprawie z dnia 31 grudnia 2009 r. W. Hoogstad zwrócił się o zwrot sum, których został pozbawiony, na tej podstawie, że w dniu wypłaty wspomnianego kapitału nie podlegał ustawodawstwu belgijskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego.

15

Wyrokiem arbeidsrechtbank Brussel (sądu pracy w Brukseli, Belgia) z dnia 28 października 2011 r. nakazano Institut national d'assurance maladie invalidité i PUE zwrot odliczonych sum. PUE, po oddaleniu jego apelacji przez arbeidshof Brussel (trybunał pracy w Brukseli, Belgia), wniósł skargę kasacyjną.

16

PUE podnosi, że wypłaty kapitału emerytur dodatkowych na rzecz W. Hoogstada dokonano w ramach systemów, które nie są uznawane za „ustawodawstwo” w rozumieniu art. 1 lit. j) akapit pierwszy rozporządzenia nr 1408/71 oraz że tym samym kapitał ten nie jest objęty przedmiotowym zakresem stosowania tego rozporządzenia. W konsekwencji potrącenia dokonane z emerytur dodatkowych nie są niezgodne z art. 13 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia.

17

W tych okolicznościach Hof van Cassatie (sąd kasacyjny, Belgia) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1408/71 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie pobieraniu składek – takiej jak potrącenie dokonywane na podstawie art. 191 akapit pierwszy pkt 7 skonsolidowanej ustawy z dnia 14 lipca 1994 r. i składek solidarnościowej należnej na podstawie art. 68 ustawy z dnia 30 marca 1994 r. w sprawie zabezpieczenia społecznego – ze świadczeń belgijskich dodatkowych systemów emerytalnych, które nie stanowią »ustawodawstwa« w rozumieniu art. 1 lit. j) akapit pierwszy tego rozporządzenia, o ile świadczenia te są należne na rzecz osoby uprawnionej niezamieszkałej w Belgii, objętej na podstawie art. 13 ust. 2 lit. f) wskazanego rozporządzenia ustawodawstwem w zakresie zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego, na którego terytorium osoba ta zamieszkuje?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

W przedmiocie dopuszczalności

18

Na wstępie rząd belgijski podnosi, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest niedopuszczalny z tego względu, że sąd odsyłający wychodzi z błędnego założenia, iż potrącenia ze świadczeń wypłacanych w ramach dodatkowych belgijskich systemów emerytalnych są ostateczne i nie prowadzą do zwrotu. Tymczasem, biorąc pod uwagę, że kwoty pierwotnie potrącone zostały w całości zwrócone, wnioskowana wykładnia nie jest już w żadnej mierze przydatna do rozstrzygnięcia rozpatrywanego sporu w postępowaniu głównym.

19

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem jedynie do sądu krajowego, przed którym zawisł spór i na którym spoczywa odpowiedzialność za mające zapadnąć rozstrzygnięcie, należy ustalenie, czy, w celu wydania rozstrzygnięcia i przy uwzględnieniu specyfiki danej sprawy, zachodzi potrzeba uzyskania orzeczenia w trybie prejudycjalnym, jak i zasadności zadawanych Trybunałowi pytań. W związku z tym, jeżeli postawione pytania dotyczą wykładni prawa Unii, Trybunał jest co do zasady zobowiązany do wydania orzeczenia (zob. w szczególności wyroki: z dnia 15 czerwca 2000 r., Seherer, C-302/98, EU:C:2000:322, pkt 20; a także z dnia 25 października 2012 r., Folien Fischer i Fofitec, C-133/11, EU:C:2012:664, pkt 25).

20

Odmowa udzielenia odpowiedzi na pytanie prejudycjalne postawione przez sąd krajowy jest możliwa jedynie wtedy, gdy wnioskowana wykładnia prawa Unii w sposób oczywisty nie ma żadnego związku ze stanem faktycznym lub przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, gdy problem ma charakter hipotetyczny lub gdy Trybunał nie posiada wystarczającej wiedzy na temat okoliczności faktycznych i prawnych, aby odpowiedzieć w użyteczny sposób na postawione mu pytania (zob. w szczególności wyroki: z dnia 22 czerwca 2010 r., Melki i Abdeli, C-188/10 i C-189/10, EU:C:2010:363, pkt 27; a także z dnia 28 lutego 2012 r., Inter-Environnement Wallonie i Terre wallonne, C-41/11, EU:C:2012:103, pkt 35).

21

W niniejszej sprawie za? tak nie jest, gdy? s?d odsy?aj?cy wyra?nie wskaza? powody, dla których zada? pytanie prejudycjalne, a odpowied? na to pytanie jest mu niezb?dna w celu rozstrzygni?cia zawis?ego przed nim sporu.

22

Wobec tego wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym nale?y uzna? za dopuszczalny.

Co do istoty

23

Poprzez swe pytanie s?d odsy?aj?cy zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 13 ust. 1 rozporz?dzenia nr 1408/71 nale?y interpretowa? w ten sposób, ?e sprzeciwia si? on przepisowi krajowemu, takiemu jak przepis rozpatrywany w post?powaniu g?ównym, który przewiduje pobieranie sk?adki na zabezpieczenie spo?eczne od ?wiadcze? pochodz?cych z systemów emerytur dodatkowych, podczas gdy beneficjent tych emerytur dodatkowych nie mieszka w tym pa?stwie cz?onkowskim i na podstawie art. 13 ust. 2 lit. f) wspomnianego rozporz?dzenia podlega ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia spo?ecznego pa?stwa cz?onkowskiego, w którym mieszka.

24

W celu udzielenia s?dowi odsy?aj?cemu przydatnej odpowiedzi nale?y na wst?pie przypomnie?, ?e zgodnie z art. 1 lit. j) akapit pierwszy rozporz?dzenia nr 1408/71 okre?lenie „ustawodawstwo” oznacza w odniesieniu do ka?dego pa?stwa cz?onkowskiego ustawy, rozporz?dzenia i inne przepisy oraz wszelkie obowi?zuj?ce lub przysz?e ?rodki wykonawcze, odnosz?ce si? do dzie?ów i systemów zabezpieczenia spo?ecznego okre?lonych w art. 4 ust. 1 i 2 tego rozporz?dzenia.

25

Jednak?e zgodnie z art. 1 lit. j) akapit drugi wspomnianego rozporz?dzenia okre?lenie „ustawodawstwo” nie obejmuje postanowie? obowi?zuj?cych lub przysz?ych umów, niezale?nie od tego, czy w?adze nadadz? im charakter obligatoryjny lub czy rozszerz? ich zakres.

26

O ile z samego sformu?owania pytania prejudycjalnego wynika, ?e ?wiadczenia wyp?acane w ramach systemów emerytur dodatkowych, których beneficjentem by? W. Hoogstad w sprawie w post?powaniu g?ównym, „nie s? ustawodawstwami w rozumieniu art. 1 lit. j) akapit pierwszy rozporz?dzenia nr 1408/71”, o tyle sk?adka pobierana w ramach tych dodatkowych systemów emerytalnych mo?e by? obj?ta zakresem stosowania wspomnianego rozporz?dzenia.

27

Trybuna? ju? bowiem orzek?, ?e pojm?cie „ustawodawstwa” cechuje si? swoim szerokim zakresem – obejmuj?cym wszystkie rodzaje ?rodków ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych przyjmowanych przez pa?stwa cz?onkowskie – i musi by? rozumiane jako dotycz?ce wszystkich krajowych ?rodków stosowanych w tej dziedzinie (wyrok z dnia 26 lutego 2015 r., de Ruyter, C?623/13, EU:C:2015:123, pkt 32).

28

W tym kontekście Trybuna uważa, że rozstrzygającym elementem do celów stosowania rozporządzenia nr 1408/71 jest związek – bezpośredni i wystarczająco istotny – jaki rozpatrywany przepis musi wykazywać z ustawami regulującymi działy zabezpieczenia społecznego wymienione w art. 4 rozporządzenia nr 1408/71 (wyroki: z dnia 18 maja 1995 r., Rheinhold & Mahla, C-327/92, EU:C:1995:144, pkt 23; z dnia 15 lutego 2000 r., Komisja/Francja, C-34/98, EU:C:2000:84, pkt 35; Komisja/Francja, C-169/98, EU:C:2000:85, pkt 33; a także z dnia 26 lutego 2015 r., de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, pkt 23).

29

Tak więc okoliczności, iż danina publiczna jest kwalifikowana jako „podatek” przez jedno z ustawodawstw krajowych, nie wyklucza, że w świetle rozporządzenia nr 1408/71 ta sama danina publiczna może być uznana za objętą zakresem stosowania tego rozporządzenia (wyrok z dnia 26 lutego 2015 r., de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo).

30

Poza tym Trybuna orzekła, że daniny publiczne, które nie są uiszczane od dochodów pracowników z tytułu działy i im podobnych, lecz które określa się na podstawie dochodów z majątku, mogą być objęte zakresem stosowania wspomnianego rozporządzenia, o ile zostanie ustalone, że wpływy uzyskiwane z tych danin publicznych są bezpośrednio i w szczególności przeznaczone na finansowanie niektórych działów zabezpieczenia społecznego w danym państwie członkowskim (wyrok z dnia 26 lutego 2015 r., de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, pkt 28).

31

Taki sam wniosek należy sformułować w odniesieniu do danin publicznych takich jak rozpatrywane w postępowaniu górnym, które uiszcza się w ramach systemów emerytur dodatkowych, o ile wpływy uzyskiwane z tych składek są bezpośrednio i w szczególności przeznaczone na finansowanie niektórych działów zabezpieczenia społecznego w danym państwie członkowskim.

32

Wykądni też potwierdzają także cel realizowany przez rozporządzenie nr 1408/71 oraz zasady, na których jest ono oparte.

33

W celu zapewnienia swobodnego przepływu pracowników w Unii Europejskiej, przyjmując jako zasadę ich równe traktowanie w odniesieniu do różnych ustawodawstw krajowych, rozporządzenie nr 1408/71 w tytule II ustanawia bowiem system koordynacyjny dotyczący w szczególności określenia ustawodawstwa właściwego lub ustawodawstw właściwych w wypadku pracowników najemnych i osób prowadzących działalność na własny rachunek, którzy w różnych okolicznościach korzystają z przysługującego im prawa do swobody przepływu (zob. podobnie wyroki: z dnia 3 kwietnia 2008 r., Derouin, C-103/06, EU:C:2008:185, pkt 20; z dnia 3 marca 2011 r., Tomaszewska, C-440/09, EU:C:2011:114, pkt 25, 28; a także z dnia 26 lutego 2015 r., de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, pkt 34).

34

Kompletność tego systemu norm kolizyjnych skutkuje pozbawieniem ustawodawcy państwa członkowskiego uprawnienia do określenia węg swojego uznania zakresu i przesłanek stosowania swojego ustawodawstwa krajowego w odniesieniu do osób podlegających temu ustawodawstwu oraz w odniesieniu do terytorium, na którym przepisy krajowe wywierają skutki (wyroki: z dnia 10 lipca 1986 r., Luitjen, 60/85, EU:C:1986:307, pkt 14; z dnia 5 listopada 2014 r., Somowa, C-103/13, EU:C:2014:2334, pkt 54; a także z dnia 26 lutego 2015 r., de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, pkt 35).

35

W tym względzie art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1408/71 stanowi, że osoby, do których stosuje się to rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego, co wyklucza w konsekwencji – z zastrzeżeniem wyjątków określonych w art. 14c i 14f – wszelką możliwość równoczesnego stosowania kilku ustawodawstw krajowych w tym samym okresie (zob. podobnie wyroki: z dnia 5 maja 1977 r., Perenboom, 102/76, EU:C:1977:71, pkt 11; z dnia 26 lutego 2015 r., de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, pkt 36).

36

Ta zasada objęcia ustawodawstwem w zakresie zabezpieczenia społecznego jednego tylko państwa członkowskiego ma na celu uniknięcie problemów mogących wyniknąć z jednoczesnego stosowania kilku ustawodawstw krajowych oraz zniesienie nierównego traktowania, które – dla osób przemieszczających się na terytorium Unii – wynikłoby z częściowego lub całkowitego zbiegu ustawodawstw w różnych państwach (zob. podobnie wyroki: z dnia 15 lutego 2000 r., Komisja/Francja, C-34/98, EU:C:2000:84, pkt 46; z dnia 15 lutego 2000 r., Komisja/Francja, C-169/98, EU:C:2000:85, pkt 43; z dnia 26 lutego 2015 r., de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, pkt 37).

37

Zasada objęcia ustawodawstwem tylko państwa członkowskiego dotyczy jednak tylko sytuacji, które odnoszą się do art. 13 ust. 2, a także art. 14–17 rozporządzenia nr 1408/71, w zakresie, w jakim ustanawiają one normy kolizyjne, jakie należy stosować w poszczególnych przypadkach.

38

I tak od wprowadzenia przez rozporządzenie Rady (EWG) nr 2195/91 z dnia 25 czerwca 1991 r. (Dz.U. 1991, L 206, s. 2) zmieniające rozporządzenie nr 1408/71, litery f) do art. 13 ust. 2 rozporządzenia nr 1408/71, zasada objęcia ustawodawstwem tylko państwa członkowskiego ma zastosowanie także do pracowników, którzy ostatecznie zakończyli swą działalność zawodową.

39

W niniejszym przypadku należy zauważyć, że zgodnie z przepisami art. 13 ust. 2 lit. f) rozporządzenia nr 1408/71 W. Hoogstaad, jako emeryt mieszkający w Irlandii, podlega ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego tego państwa członkowskiego i nie może zatem zostać objęty przez inne państwo członkowskie – w odniesieniu w szczególności do świadczeń emerytur dodatkowych – przepisom ustawowym ustanawiającymi składowki, które posiadają związek bezpośredni i wystarczająco istotny z ustawami regulującymi działy zabezpieczenia społecznego wymienione w art. 4 rozporządzenia nr 1408/71.

40

Wniosku tego nie podważaj przepisy art. 33 rozporządzenia nr 1408/71, na mocy których państwo członkowskie jest uprawnione do pobierania od emerytów lub rencistów składek ubezpieczenia zdrowotnego, jeżeli państwo to jest zobowiązane do wypłaty odnośnych świadczeń.

41

Artykuł 33 rozporządzenia nr 1408/71 należy bowiem interpretować poprzez odniesienie do art. 27, 28 i 28a sekcji 5 w rozdziale I w tytule III rozporządzenia, mającego zastosowanie do uprawnień emerytów lub rencistów i członków ich rodzin, które dotyczą albo sytuacji, w których uprawniony pobiera emeryturę lub rentę należną na podstawie ustawodawstwa co najmniej dwóch państw członkowskich, albo sytuacji, w których uprawniony pobiera emeryturę na mocy ustawodawstwa tylko jednego państwa członkowskiego, ale nie ma żadnego prawa do świadczeń w państwie zamieszkania (zob. podobnie wyrok z dnia 15 czerwca 2000 r., Sehrer, C-302/98, EU:C:2000:322, pkt 26).

42

W konsekwencji nie można wywieść z przepisów materialnych dotyczących uprawnień emerytów lub rencistów, które w każdym razie nie mają zastosowania do emerytur i rent dodatkowych, opierających się na postanowieniach umownych (zob. podobnie wyrok z dnia 16 stycznia 1992 r., Komisja/Francja, C-57/90, EU:C:1992:10, pkt 20), że pobieranie składek na zabezpieczenie społeczne od takich dodatkowych emerytur jest zgodne z ustanowioną w art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1408/71 zasadą objęcia ustawodawstwem tylko jednego państwa członkowskiego.

43

W świetle całości powyższych rozważań na postawione pytanie należy odpowiedzieć, że art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1408/71 sprzeciwia się uregulowaniu krajowemu, takiemu jak to rozpatrywane w postępowaniu górnym, które przewiduje pobieranie składek wykazujących bezpośredni i wystarczający istotny związek z ustawami regulującymi działy zabezpieczenia społecznego wymienione w art. 4 wspomnianego rozporządzenia, od świadczeń pochodzących z systemów emerytur dodatkowych, podczas gdy beneficjent tych emerytur dodatkowych nie mieszka w tym państwie członkowskim i podlega na podstawie art. 13 ust. 2 lit. f) tego rozporządzenia ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego, w którym mieszka.

W przedmiocie kosztów

44

Dla stron w postępowaniu górnym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu górnym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (dziesiąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 13 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie

stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, zmienionego i uaktualnionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r., zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1606/98 z dnia 29 czerwca 1998 r., sprzeciwia się uregulowaniu krajowemu, takiemu jak to rozpatrywane w postępowaniu głównym, które przewiduje pobieranie składek wykazujących bezpośredni i wystarczająco istotny związek z ustawami regulującymi działy zabezpieczenia społecznego wymienione w art. 4 wspomnianego rozporządzenia nr 1408/71, ze zmianami, od których świadczeń pochodzących z systemów emerytur dodatkowych, podczas gdy beneficjent tych dodatkowych emerytur nie mieszka w tym państwie członkowskim i podlega na podstawie art. 13 ust. 2 lit. f) tego rozporządzenia, ze zmianami, ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego, w którym mieszka.

Podpisy

(*1) Język postępowania: niderlandzki.